

CSIKI LAPOK

Felolós kiadó: Dr. VÁKAR LAJOSNÉ	Egész évre . Félévre	Előfizetési ár:			Nyilvántartási díjak a legolcsóbban számítva. Kiadóhivatalt: Csikszerecs, Apafi Mihály-utca 15 sz.	Felolós szerkesztő Vitéz Résegh Győző
		Pengő 6.— Külföldre egy évre 12 Pengő Megjelenik minden vasárnap	Negyedévre 3.— Példányonkénti ára 12 fillér	Pengő 1.50 12 fillér		

Krisztus keresztje és a magyar kard.

Felemelő ünnepekkel áldozott az elmúlt napokban Biharország székhelye, Nagyvárad, Szent László királyunk emlékének. Az a város, amelyet olyan felejthetetlen történelmi kapcsolatok fűznek az Árpádhoz egyik legnagyobb királyához, ezekben a napokban áhitatos lélekkel fordult a nagy király alakja felé, a kinek eseményekben és alkotásokban gazdag élete, amiként Antal István nemzetvédelmi propaganda miniszter ünnepi beszédében kemelte — a krisztusi kereszt és a magyar kard örök egymásrivaltságát jelképezi előttünk. — László király igazi keresztény életet élt, mint ember és uralkodó egyaránt, de ugyanakkor elsőként ismerte fel a magyarságot kelet felől fenyegető veszedelem és karddal a kezében mutatta meg az egész világ előtt a magyar vitézség, a magyar katonai erények felsőbb rendűségét.

Szent László emléke a legjobb bizonyossága annak, amire ezeréves történelmünk megtanított, hogy ez a nemzet akkor volt igazán boldog, ha saját testéből és véréből való kez tartotta kezébe a gyepőket. Szent királyunk igazi katonai lélek volt és nagyon jól tudjuk, hogy nemzetünk a történelem folyamán akkor volt hatalmas és országunk akkor virágzott, ha a magyar katonai erények, amelyek a magyar lélek legmélyén gyökereznek, teljes tisztaságukban ragyogtak.

Szent László élete és példája tehát értékes tanulságokat rejt magában a mai magyar nemzet számára is. Azt mutatja, hogy a katonai lelkületet a mai magyar ifjúságban is fenn kell tartani és fejleszteni kell arra, hogy nevelni ifjúságunkat, hogy a megpróbáltatásokkal és a történelem által reánk bízott feladatokkal keményen és katonás lélekkel tudjon megküzdeni. Ugyanaz a kemény kötelezettség teljesítés vár azonban a polgári lakosságra is: elő kell készíteni az egész ország népét a reánk váró nagy feladatokra és ami a legfontosabb: meg kell erősíteni a nemzetfenntartó magyar népet, fel kell fokozni a magyar fajta feszítő erejét, hogy betölthessük történelmi feladatainkat.

Helyesen mutatott rá Antal István Nagyváradon arra, hogy mindezeknek két fontos előfeltétele van. A magyarság ugyanis feladatait csak akkor végezheti el eredményesen, ha tudomásul veszi mindenki, hogy ezen az ősi földön a magyar nemzet csak magyar életformát élhet. S ugyancsak előfeltétele eredményes nemzeti életünknek az is, hogy az osztó keresztényi igazságok elve valósuljon meg a magyar társadalomban. Ez pedig annyit jelent, hogy a magyar nemzeti közösség minden tagja, aki hűségesen teljesíti kötelezettségeit a nemzettel szemben, megfelelő helyet kapjon a nemzet terített asztalánál, azaz: munkájának megfelelő arányban részesüljön a magyar élet javaiban. Akkor követjük tehát Szent László királyunk nyomdokait, ha készek vagyunk kötelezettségeinket felismerni, minden akadályt átszemfordulni, hogy biztosítani tudjuk a népi erőkre támaszkodó hatalom kiépülését.

— Az alkalmazottak 50 százalékos kedvezményes utazása. Az ipari és kereskedelmi alkalmazottak nyári szabadságának idején április 11-től december 31-ig 50 százalékos kedvezményrel utazhatnak. A megfelelő igazolványokat az ipartestület bocsátja az érdekeltek alkalmazottak rendelkezésére.

A helybeli középiskolák Csoma Sándor emlékünnepe.

Az Ázsia kutató nagy székely halálának 100. évfordulóját május 10-én ünneplik meg a helybeli középiskolák. Az iskola ünnepély színterében valóban túlhaladta a szokásos iskolai kereteket. Annak komoly tartalma, felkészültsége méltó volt Körösi Csoma Sándor nagyságához és a székely nevelő munkához.

A gimnázium tornatermében rendezett emlékünnepet a m. kir. polgári leányiskola énekkara nyitotta meg, Csizsar Margit tanárnő vezényletével. Fegyverteljes, szép teljesítményű énekkart láttunk a legkiválóbb anyaggal.

Az ünnepi beszédet Antal Aron főgimnáziumi tanár mondta. Az Antal Aron székely lelkén átszűrte gondolatok minden eddig hallott vagy olvasott megnyilatkozásánál mélyebben néztek bele abba a küldetésbe, amelyet ez a különös képességű Körösi Székely annyi szenvedéssel, székely akaratával és az egész világ csodálatát megszerzve végigjárt. A beszéd mondhatjuk élmény volt. A felkészült tudós székely embernek a szívéből szakadt ki annak egész megépítése és művészi erővel vitte bele halgatóságába a büszkeséget, az öntudatot, a hitet, amelyet ennek a népek ereznie kell Körösi Csoma Sándor világ nagyságának ünnepén.

A beszéd mélyen járó komolyságának levegőjében hangzott el Kodály: magyarokhoz énekkara, Sarkadi Elek vezényletével. Megrázó, egészen komoly énekkari teljesítmény, amihez különben hozzá szoktatta a közönségünket Sarkadi Elek evterzedes magyar munkája.

Ezt a munkát meg nem becsülni és meg nem védelmezni bűn. Az idők változhatnak, a divatok elmulhatnak. Egy azonban örök és ez a becsületes munka. Sarkadi Elek pedig dolgozott. Magyar munkát, építő és eredményes munkát dolgozott a székely gyermekek lelkében és öntudattal töltött be fontos órhelyet társadalmunkban megpróbáltatásainknak még szemünk előtt idejéből. Mindent ilyen gyorsan nem lehet elfelejteni és mi hisszük, hogy nem is felejtik el azon a helyen, ahol felelősséggel itélni kell. — A mai körösi Csoma Sándor-ünnepi kerete ismét bizonyítja, hogy Sarkadi Elekre szükségünk van, ő a miénk, mert meg szolgálta mindenkinél különben a helyét.

Az ünnepélynek minden pontja kiváló művészi értéket hozott. Dima József II. o. gimnázista Hubay: Csárdajelenetét hegedülte. A gyermek fejlődése reményteljes. Zongorán kísérté Fanka Ferenc III. o. tanuló. Az együttes teljesítménye igazán mesze kiemelkedett az iskolai-ünnep szabványos kereteiből.

Tatai László III. o. t. jelölt Mész László: Örök arcu magyar című költeményét szavalta. Hangja; érzésbeli adottságai kétségtelenül értékes fejlődési lehetőségeket ígérnek.

Voitek Irén II. oszt. polgárista szavalata szintén hatásos, szépen sikerült műsorszám.

A tanítóképző énekkara, a polgáristák sétatáncos tánc és a gimnázium énekkari zenekari együttese felejthetetlen hatással működtek közre ennek az ünnepélynek megrendezésében, amely körösi Csoma Sándor halálának 100. évfordulóján emlékezett a székely akaratörőnek, kitartásnak és elpusztíthatatlan elterőnek erre a nagyszerű kiteljesedésére.

— Az EMGE gaszdanapja. Erdély leghatalmasabb szervezete az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület (EMGE) május 30. és 31-én Marosvásárhelyen tartja két napos gaszdanagygyűlését.

Mit tartalmaz az Erdélyi Párt és a nemzeti alapon működő munkás érdekeltségek emlékirata?

Kállay Miklós miniszterelnök kolozsvári látogatása alkalmával a munkásérdekeltségek képviselői részletesen ismertették a munkásság időszaki kérdéseit. Kéréseit és a megoldásra váró problémákat emlékiratba foglalták össze, amelyet gróf Teleky Béla az Erdélyi Párt országos elnöke nyújtott át a miniszterelnöknek. Magyar sorskérdéseink között mindig első helyen állott a munkáskérdések rendezése. A magyar társadalom tudatában van annak, hogy a munkástömegek milyen óriási nemzeti erő jelentenek számunkra.

Főiskolai képzettségű munkafelügyelők

Az Erdélyi Párt és a nemzeti alapon működő hazafias munkás és alkalmazotti szervezetek elsősorban főiskolai képzettségű munkai felügyelő kinevezését kérték Kolozsvárra, Nagyváradra, Marosvásárhelyre és Szatmárnémetibe. Kérték továbbá, hogy a kinevezendő munkafelügyelők részére biztosítsanak megfelelő hatáskört, hogy a munkaiügyi törvényeket, rendeleteket és egyéb munkaviszonyokat határozottan ellenőrizhessék. A munkaiügyi felügyelők személyére vonatkozólag az Erdélyi Párt előterjesztést is tett az iparügyi miniszternek.

Ingyenes jogvédelem és bélyegmentesség

Nagyon fontos kérdésnek tartják a munkásérdekeltségek, hogy a jelenleg is működő munkakamarának és főiskolai jogállását, megfelelő rendelettel rendezze a kormányzat. Szükségesnek tartják, hogy minden vármegye székhelyre a fontosabb ipari gécepontokra, mint Gyergyószentmiklós, Szászrégen is egy-egy munkakamara ügyvédet szerződtessenek, akinek az lenne a feladata, hogy a munkásokat és alkalmazottakat ingyenes jogvédelemben részesítse.

Jelentős pontja az emlékiratnak, hogy a munkakamara számára a többi hatóságok és bíróságok mellett a szakmai jogukat megadását kéri. Tovább azt, hogyha a munkavállaló havi jövedelme nem haladja meg a 300 pengőt, a munkavállalónak a szolgálati viszonyból eredő mindenféle bírói kereseti bélyegmentesek legyenek. A gyári műhelyek munkarendjét csak abban az esetben lehessen kifüggeszteni, ha azt a munkakamara látta. Erdélyben a multban törvény biztosította a munkások 14 napos felmondási idejét. Kéri: hogy ezt a felmondási időt még a a felek beleegyezésével se lehessen leszállítani.

Időszaki kérdések

A hadbavonultak családtagjainak segélyezésével kapcsolatban olyan intézkedést kérnek, hogy az otthonmaradó családtagok létminimuma mindenképpen biztosítva legyen. Rendkívül fontos az emlékiratnak az a pontja, amely a jövedelmi adó alsó értékhatárának felemelését kéri. A mai rendkívüli viszonyoknak megfelelően a munkásság szociális helyzetén jelentős mértékben segítené, ha jövedelmi adó alsó értékhatárát 30 százalékkal fel emelnék. A gyermeknevelési segéllyel, illetve a családi bérpótlékkal kapcsolatban azt kérték, hogy ennek az áldásos intézménynek előnyeit terjesszék ki a magántisztviselőkre, illetve kereskedelmi alkalmazottakra is, akiknek jövedelme sokszor alacsonyabb a képzett szakmunkásokénál. Rámutatott az emlékirat arra is, hogy Erdélyben szükségesnek mutatkozik a bérigazítás időpontjának megváltoztatása. Ismételtlen sürgették, hogy az OTI önkormányzatába nevezzenek ki megfelelő erdélyi magyar szakembereket és a kormányzat, előzőleg kérje ki az Erdélyi Párt, valamint a keleti országrészen működő hazafias szakmai szervezetek véleményét.

Az elmúlt hét.

Szent László példája. Nagyvárad Szent László városa most áldozott nagy királyunk emlékének. Ez év nyarán lesz 750 éve, hogy Szent László királyt szentté avatták és Nagyváradon most ünnepelték születésének 900. évét. Az ünnepek különösen kiemelték születésének és a mai magyar nemzet azonosságát. Szent László állandó harcban állott a kereszténység védelméért. Nagyszerű harci erényeivel vitte nemzetét sok fényes haditetteken keresztül a magyar katonai erények megbecsülése felé. Egész uralkodása idején harcban állott a pogánysággal. Ma a helyzet nagyjából ugyanaz. Ismét a Kelet felől jövő veszedelemmel szemben harcol a nemzet. Szerencsésebbek vagyunk azonban, mert ma nem az ország határain belül vívunk meg a harcunkot hanem az ország határaitól ezer kilométerekre. De amíg Szent László szervezetlen hordákkal vitte a maga harcait, addig a mai Európa egy minderre elszánt keleti veszedelemmel szemben kell megküzdenie az élet-halál harcát. Történelmi sorsforduló ez az idő a mai nemzet számára. Eppen olyan mint Szent László koráé. Ujabb ezer évekre kell a nemzetnek biztosítania helyét. Ezért vigyázzunk. Ne legyünk öntudat nélküliek. Ne legyünk kicsinyek és szűrkék mert akkor elveszítjük mindenünket. Ma ennek a nem-

zedeknek a történelem őriási szerepet szánt. Azt végig kell oszlatni becsülettel, vítésséggel. A magyar bonvédet azzal a megbecsüléssel kísérjük nehéz feladatában és azzal az áldozatosággal támogatjuk ideháza, mint amelyet elvár tőlünk Szent László nemzetmegtartó szelleme.

Reményi Schneller pénzügyminiszter Baján, a Magyar Élet pártjának ülésén nagyvonalú beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy máma a nemzeti kötelesség parancsa az, hogy minél többet dolgozzunk és termeljünk. De az ipari termelés terén elsősorban olyan cikkeket kell előállítani, amelyek az életfontosra feltétlenül szükségesek. A kormány gondoskodik arról — mondotta —, hogy az anyagban és munkában hiány ne legyen, de mindenki takarékoskodjék, hogy a hadsereg mindazt megkapja, amire szüksége van, a polgárság pedig mondjon le túlzott igényéről. Különösen ne vásároljon senki magasabb áron, mint a hatóság megszabta. A kormány gondoskodik az árszínvonal egységének megőrzéséről. A gyáripár cikkeket felülvizsgálják és ha szükséges, az értékháttér leszállítják. Arra is kiterjed a kormány figyelme, hogy az áru ne dráguljon, amíg a fogyasztóhoz eljut. A háborúhoz — mondotta a pénzügyminiszter — pénz kell előteremteni és pedig adóbból. Az étéren mutatkozó szükségletek tekintetében az intézkedés hamarosan megtörténik. Hadmentességi adót fog fizetni mindenki, aki nincsen a fronton. Ma minden erőfeszítés arra irányul — fejezte be szavait a pénzügyminiszter —, hogy a háborút megnyerjük. A polgárságnak tehát mindent meg kell adnia a hadsereg győzelméhez!

Mindent meg kell adni az értünk a harctéren küzdő hős honvédeknek! Az ország főispánjainak jelenlétében kedden értekezlet volt a közellátási minisztériumban. Számos törvényhatósági város polgármestere, a vármegyék alispánjai, a csendőrségi nyomozó közegek és közellátási vezetők is megjelentek az értekezleten Györfly-Benyel Sándor közlekedési miniszter tájékoztatta a meghívottakat a közlekedés helyzetéről és kijelentette, hogy az ország élelmiszerellátása az egész vonalon biztosítva van. Az idején tartott tárgyalások folytán sikerült a nehézségeket áthidalni. Természetesen — mondotta a miniszter — minden vonalon takarékoskodni kell a készletekkel, mert a legfőbb kötelességünk, hogy minden megadhasunk az értünk harcoló és küzdő honvédeknek. Viseljük jószívvvel a szükséges korlátozásokat! — fejezte be nyilatkozatát a közellátásiügyi miniszter.

Csikvármegye helyzete az alispáni jelentés tükrében.

Dr. Ábrahám József Csik vármegye alispánja a törvényhatóság közgyűlését 1942. május 12-re összehívta. A törvényhatósággal az alispáni jelentés 32 nyomtatott oldalra terjedő jelentésben ismerteti a vármegye közigazgatási, közbiztonsági, erdügyi, közuti, egészségügyi, mezőgazdasági, népművelési, gyámügyi, közlekedési, közlekedési, stb. helyzetét. A jelentésből rövid kivonatossággal igyekezünk bemutatni azt a hatalmas munkát amelyet a közigazgatási szolgálat elvégzett.

Az alispáni jelentés ismerteti az egész vármegye székhely lakosságának nevében a Kormányzóhelyettes úr Őt. méltóságának megválasztása alkalmával küldött hódolatát. Ugyancsak bejelenti a Kállay miniszterelnök úr kinevezésére Csikvármegye közönsége nevében küldött távirati üdvözlést és egyben ismerteti a miniszterelnök kormányzati programját. Bizakodással és hittel szól a magyar honvédségről, amelyet a nemzet szerete kísér a világtörténelem most dúló legnagyobb küzdelmébe.

A tisztviselői karban történt változások után bejelenti, hogy a munkaviszonyok az egész vármegye területén javulóban vannak. Az ipartügyi miniszter úr a vármegyét 10 kéményespró kerületre osztotta. Az Oltvidéki villamosági Rt.-t megkapta az engedélyt. Remény van, hogy még ebben az évben felgyul a villany az érdekelt alsziki községekben. Gyergyószentmiklóson elkészültek az új vágóhid tervei. Gyergyószentmiklós téli gazdasági iskola jóváhagyás alatt van. Csikszékere város részére 100 pengős államségi adót adott a miniszterelnök, hogy Zaögödfürdőt a város részére megvásárolhassa. A székhelyföldi méntelep részére a város 14 hold területet felajánlott. A Romániából hazatelepült és Csikszékere érkezett 160 csángót Fogadj-isten telepre szállították. A vármegye háztartási alap költségvetését 1942 évre a belügyminiszter 412.616 pengő szükséglettel és 158.457 pengő fedezettel jóváhagyta. A vármegyei pótdó együttes százalékat a megyei városokban 28%-ban a nagy és a kis községekben pedig 35%-ban állapította meg. Az elmúlt évi 373 ezer pengővel szemben a folyó évben 563 ezer pengő államségi adót bocsátott a községek háztartásainak segélyezésére. A közbiztonság általában kielégítő volt. Az árdírtási büncselekmények száma növekedett. A gyámügyek vezetésében semmi fennakadás nincsen. A vármegye közegészségügye elég kedvező. A vármegyei kózsutakra az előirányzott kavics mennyiség mindenütt leszállított. A hargitafürdői és uszolygi utakon a munka folyik. A somlyói kegytemplom palafedése folyamatban van. A csikszékere városi szálloda munkálataihoz hozzákezdtek. A csikszékere kórház lefűtési fedélzete elkészült ugyezintén készen van a derítő medence. A rom. kat. tanítóképző intézet ügyében Sándor Imre püspöki helytartó ur értekezleletet tartott amely elhatározta, hogy az intézetet ideiglenesen a csikszékere székelyházban helyezik el addig is amíg új épületről gondoskodás történhet. A törvényhatóság 2 utibenger beszeresését határozta el. A vármegye mezőgazdasági helyzete az évek óta tartó kedvezőtlen időjárás miatt is gyengének mondható. A tavaszi vetőmag szükségletét nagy figyelemmel igyekeznek kielégíteni. És az állattáplálék javítására a legokosabb intézkedések tettek. A vármegye vizügyi helyzetének javítására a kormányzat több mint 100 ezer pengőt utalt ki, amellyel az Olt medence lecsapolási munkálatait hajtják végre. Sajnos a vármegye lakossága

idegenkedik a vizes földmunkától és így csaknem mind alföldi kukibokokat kellett a munkálatokra hozatni. Ezzel egyidejűleg a gyergyói részek vizügyi rendezése is folyamatban van. A vármegye területén 117 állami és 45 róm. kat. felekezeti iskola működik. A tanítók száma 562 amelyből 441 állami 111 pedig felekezeti tanító. A tanulók száma 25.128. A népművelési munka ezideig 128 tanfolyamot rendezett és 118 könyvtárat rendezett be egyenként 80—85 könyvvel. Erre a célra Kardos Árpád soproni árvaszéki elnök lapunk lelkes munkatársa jelentős támogatással járult hozzá. A vármegye területén 3370 kat. hold kopárterület volna sürgősen beerdősítendő. A vármegye téli idegentorgalma elég mozgalmas volt. A Hargita fürdőn 24 személy es tiszt és 200 személyes legénységi szállás épül. Általában megállapítható az alispáni jelentés hatalmas anyagából, hogy a vármegye területén a leggondosabb munka folyik és ha nehézségek felmerülnek azokat meg kell érteni. Mert tudomásul kell venni mindenkinél, hogy háborúba léptünk. Ez a háború megértést, lemondást, áldozatot követel tőlünk. Lehet, hogy még sok szenvedéssel kell szembe nézzünk és vállalni fogjuk azt is ha sorsunk úgy hozza.

— György Gábor főesperesi beiktatása. Lapunk megemlékezett az alsziki főesperesi kerületben történt változásról. Az Iczce Domokos főesperes nyugatomba vonulásával megüresedett főesperesi széklet az egyházi főhatóság György Gábor kászoni főesperessel tölthette be, akit május 17-én iktatnak be új hivatásába. György Gábor főesperes munkás, dolgos egyénisége ismeretes a vármegye közönsége előtt, előléptetése értékes munkásságának elismerése.

A gimnázium VIII. osztályának bucsuja.

Május hó 7-én, csütörtökön volt a VIII. osztály számára az utolsó előadás nap. Utóijára hívta őket a csengő a tanterembe, utóijára szólított hangjuk a tanárok a katedréről. Eljött a bucsu pillanata. Az órai ballagással történt a bucsuvétel. Az I—VII. osztály tanulóiak sorfala között lávontak a tornacsarnokba, ahol a fővezér nevében Elekcs András VIII. o. t. tucsmolt a tanároktól, az ifjúságtól, a nyomatka hátról VII. osztálytól. „Először is, de szeretettel üdvözlés és hála sorral állunk meg utóijára tanároktól — mondotta a fővezér szónoka. — Tudjuk, hogy fáradságos, idegő munka volt az, amit értünk tették, de azt is láttuk, hogy az a munkát szívők egész szeretettel végezték, habár sokszor nem azt kapták cserébe, amit vártak. Megköszönjük azt a sok fáradságot és aggódó szeretetet, amellyel számunkra az igazi haladás útját egy-nyitott. Nemcsak a tudományok laobrálására voltak be bocsátott, hanem példájukkal vallásosságára és lelki gerincesre magyar jellemességre utvalier. Ennek az istvának köszönhetjük, hogy az ifju élet eser nehézsége között hányódó lelkük a vallásos nevelésen keresztül megtalálta azt az utat, melyen ma egy keresztény magyar ifjúság állása és a sebb jövő felé haladnia kell!”

A maradó ifjúság érzelmeinek R.ics Béla VII. o. t. adót hangot. — Ne feledjétek soha — mondta egyebek közt — amire a szerető édesanya: intézkelték tanított. Lábegyen szemetek előtt mindig az annyiszor hallott szent íge: munkás, vállalkos, becsületes magyar ifjakra és vesztőkre van szükség a nemzeti ügyek, hogy megvalósíthassuk a boldogabb magyar jövőndi. — A kicsik nevében is megköszönt egy csillogó feketeszemű I. osztályos fiúcska, Tamás Jiska a bator, meleg hangon mondott istván köszöntő a nagyoknak. Végül Pataki János igazgató intézett néhány megköpő szót hozzájuk. Az iskola életében — ugymond — sok a tilalomfa. De ezek nem az uton állanak gánc- és akadályképp, hanem az út mellett, hogy vándjok az utasokat a biztosítás az ut egyenességét. A tilomfák is az életre készítenek elő: az életben még több van effle, de szotbe belehártnál végtelen lehet.

Örüljenek, hogy nekiknek születtek a becsűjék meg ezt a nemes származás. Vigyák magukkal a jó esékely tarsiznyában az iskolaódi kapott bicskát: az élet utvesztőiben és viharában ott mindig talának valamit, ami segítini fogja őket, mert szotban az értőseken varázserő van. Jöjjenek vissza minél többször az Alma Materhez: es mindig szeretettel fogadják őket.

A bucsurás végén osztályfőnökük, Borcsa György vezetésével, a fiúk között bícsoltak az istván kapuján, miközben az óri csiak székely udval rólábba dílamba csodált fl) ajkuzon:

E menyek, e menyek, hosszu utra menyek, Hosszu ut porából, köpönyeget vesnek.

Füdd el, jó esél, füdd el hosszu utnak porát, Hosszu utnak porát, es én selvem buját.

Milyen megható volt a fiúk bucsuja az óri istvánoktól, mely az enys őberségével és szeretetével gondosta őket nyolc éven át. Megállt rövid időre az istván élet fáradságos munkájának útme, hogy pár ünnepi pillanatot esentejen a távozóknak. Gyakran éppen az ilyen megaló pontok villantanak bele igazán abba a mély lelkiségbe, amely lelkia világot áthatja, abbas el, sajttalazul a'kot és dolgozik. Hogy megnyitlak a diák szívok távára, az isténet és egymás iránti Feltáruat az érzelmek kiacaeshása: barátság, testvéri együttérzés, hála, szeretet... Ennek az érzelmi világnak építő és gaudsága lesz állandó forrása a legnevesebb emberi tetteknek a záloga annak, hogy hűségesen tessük meg mindig kötelességüket hitükkel és hasájukkal szemben.

A csikszentsimoni pályaudvar új neve.

Nagy Zoltán dr. belügyminiszteri miniszteri titkár, mint Csikszentsimonon község elszármazottja, érdekes kérelemmel fordult Csikszentsimonon község képviselőtestülete utján, a m. kir. államvasutak igazgatóságához. Emlékiratában azt kérte, a csikszentsimoni pályaudvar nevét:

Csikszentsimon—Csikszentmártonra

egészítsék ki. Az Államvasutak igazgatósága a kérelmet, a vármegye közigazgatás bizottságának kedvező véleménye alapján, most teljesítette. Az új tavaszi menetrendben az érdeklődő t-hát, a mostoha közlekedési viszonyokkal rendelkező kászoni-alcsziki járási közigazgatási és járásbíróági székhelyet már megtalálják.

Nem érdektelen ugyan a sok más között az sem, hogy az országos hírű Tuenádfürdőt magában foglaló járás székhelyét a egyben a kászoni-alcsziki járás ter- mésszerű geográfai központját: Csikszentmártont, a hivatalos ügyes-bajos dolgokkal elfoglalt és a hatóságokat feltérensi könyvszerűt érdekeltek a vasuti utmutatóban feltalálják.

Csikszentmárton és a vele teljesen összekapított Csakcskefalva községek közönsége, az elkövetkezendő bo'dog békeldőkben, közlekedés-politika vonatkozásban most már csak azt kéri, hogy a kerendelelem- és közlekedésiügyi kormányzat a községeket úgy hozza közelebb a pályaudvarhoz, hogy a községek és a pályaudvar közötti mostani közel 5 km. távolságot kivevő utvonalat átvágásokkal úgy rövidítse meg, hogy az új kiépítendő nyílgyenes út alig 3 kilométert sem fog meghaladni. A mai utépitési technika a kisebb mocsaras területekkel könnyen meg fog küzdeni. A költségek is elenyészőek lesznek ahhoz az előnyök képszt, amit nemcsak Csikszentmárton, hanem a többi kászoni-alcsziki községek is élvezni fognak. Ha az utas a 3 km-es utat autobusszal néhány pillanatot alatt teszi meg a pályaudvartól a járási székhelyig, úgy elérkezett az az idő, hogy Csikszentmárton közép hátrányos helyzetéből mindjobban ki fog emelkedni a a járás közönsége nyugodtan várja be — azt a még távolabbi időt is, amikor a pár évtizedekkel megölt tervezetett Csikszentmárton—Csikszentmárton—Körmák—Kászoniifalva—Kászivásárhely-i vasutvonal is ki fog épülni.

A csikszentmártoni és csakcskefalvák az államvasutak igazgatóságának ezt a listató, acsakcskefalva és kászivásárhelyi igazgató elhatározását megelégedéssel és csatlato hálaival vetik tudomásul.

Körösi Csoma Sándor utja.

A háboru vészteljes szekeru dűbörög végig országok, birodalmak, világreszek földjén és életén. A magyar Nemzet, aki szintén részeses ennek a soha nem látott nagy mértékűnek, ebben a soradított nehéz időben, egy óriás székhely-magyar lélek, örökkön élő emlékenél frödtől lelkét a további küzdelemhez és a sikerhez.

Körösi Csoma Sándor halálának 100 éves évfordulóját ünnepli a magyar Nemzet. Kiseb büszkévű tess mlakot, hogy a „Csiki Lapok” volt talán a legelsőik egyikke, aki meggyújtotta az emlékezés mécsesét. Azóta, szinte az országban, mindenfelé égnek az emlékezők esent istál a eséknek a tükseknél istia ragyogása, mind több és több életeménnyel világít meg Körösi Csoma Sándor áldozatos életéből.

De akármit is isturuk ebből az áldozatos életből annak minden eseményéből a „Szkander bég” csodálatos lelke fanyilk elő. Körösi Csoma Sándor, hősök, hős és szent egy eseményben. Hős, mert életét a Nemzetért áldozta, hősök, mert csak főlístenek tudnak akkora feladatot vállalni és esent, mert egyéni életét, munkálatlanul feláldozta, vállalt elhatározásának érdekében.

Es ember elköpelli ezt a halgatag esékely embert, emirt egy kis hómival, vándorhittel a kezében elindul és megy, soha nem látott ismeretlen utakon, idegen földön, idegen népek, nemzetek között, megv peressél melegben, dermesztő hidegben, megv éjjel-nappal.

Magával vitt holmija anyai, hogy más ember szomszéd faluba is többet visz magával. És nincs nála se kard, se puská, semmi esica, amivel önmagát védhetné, ha kellene. Csak nemes szívét a a boldó sugárzó szeretettel viszi magával es az az utra való, mind a versélyben megóvja és minden akadályon átsegíti. És jól számított, mert egész utján, egyszer sem jutott olyan vész-dalamba, szerencsétlenségbe, ahová könnyen es hamar becselik a gonosz és álnok szívű ember Örök igazság, hogy a szeretet és a nyelv, amellyel végig lehet utasni, ezen a földön.

Utjában tehat nem félt senkitől, sem embertől, sem állattól, sem a távozóktól, sem az akadályoktól, sem a vállalt feladat súlyától, sem az egyedülvalóságától, sem semmiféle veszélytől, em az egyszerű és istálló emberekkel oly hamar el tudja tisztelni mindenét.

Es „Szkander bég” megy. Vállal áháséget, nélkülözést, fáradságot, vállalt mindent. Lelkét viszi, emeli a maga mögött hgyoitt lépések ereje, mert ez a csilho közlekedését jelenti.

Ha az ember némi ért az utat, melyen „Szkander bég” végig haladt, a lélek — valami nagyon mélyről jött — imádságos meghatottsággal lesz tele. Kendődik es a csodálatos ut Csomakörösről a mire Darduslingbe ér egy termékeny, gazdag, hősi erőfeszítésekkel nehéz, de dicsőséges élet lesz örökkön feynióvá.

Nem tudom ki volt nagyobb Körösi Csoma Sándorban; kemény elhatározás-e, akaratereje, vagy kitartásának fennsége volta?!

Ha lélekben kísérjük Kőrösi Csoma Sándort ezen a nagy úton, azt fogjuk érezni, hogy jó utána menni, büszkeség a nyomdóira járni, hiszen egy székely-magyar óriás lelke világít nekünk.

Minden emberi élet, a legkisebb is nehéz és sokszor próbára teszi a lelket, de a küzdelem, kitartásnak van értelme. Erre tanít Kőrösi Csoma Sándor élete és dicsőségesen végsőddé életutját. Az akaratérő és kitartás csodáit tessék. Tehát, ha valaki lebirhatatlan akadályt érane saját életében, jusson eszébe Kőrösi Csoma Sándor kemény elszántsága, akaratereje és az erőt fog adni, hogy az akadályt megküzdjön és úgy fogja érezni, hogy tud tovább haladni ott, ahol még utat se látott azelőtt.

De különösen kell akaratérő, elszántság, kitartás minden magyar lélekbe, akkor, ha a szent magyar Haza orsága, élete, boldogulása kívánja azt.

Ha hisztlák volnék, tértépembe belcraizolnám Kőrösi Csoma Sándor útját s minden munkám előtt megénelem azt. Így merítenék erőt minden munkámbor, a „Szkander bég” — a „Sándor ur” akadályt nem ismerő akaraterejéből s a térképet magamnál hordánám, mint talizmánt az életemben.

Kőrösi Csoma Sándor földi életutjának vége; halála is meghatározó csodálatos.

Haldoklik, ott abban az irdatlan messzeségben, Dardszillingben s abból a tömördek sok nyelvből, amit munkájához megismer, semmi sincs a lelkében. Az örökkévalóságba való indulásának pillanatában magyarul beszél, azon a nyelven, melyre édesanyja, az az egyszerű székely asszony tanította, azon a nyelven, melyen valamikor régen gyermeki ojka az imádságot rusogta Talán, a régen látott szülői hástól, kis füljű-től bucsuzott „Szkander bég” magyarul, ott a messzi Dardszillingben.

Csak örök életre rendelt nemzet fia lehetnek ilyen valószínűtlenül nagyok, égig érők, mint volt Kőrösi Csoma Sándor. J. M. B.

Repülő-szolgálatra hívják a magyar ifjúságot.

Nyissa ki a fülét az ország fiataisága és hallja meg a Kormányzóhelyettes Ur szónokát. A repülői pályára hívja a Kormányzóhelyettes a magyar ifjúságot, olyan pályára, amelynek sajátosságát az akarat és jellemképző ereje, változatos és sportszerű jellege van. A mi korunk fiataisága meg kell hogy értesse a Kormányzóhelyettes Ur szónokát, hiszen ez az ifjúság már a repülés jegyében nőtt fel, éppen abban a korunkban, amikor a repülés a szerény kezdetektől indulva csodálatos fejlődés határára érkezett. S különösen a magyar ifjúságnak kell megértenie ezt a szónokot, hiszen a mi népünk mindig a világra léleke vágyott s a repülőszolgálat a haza jövője szempontjából talán a legfontosabb. A Kormányzóhelyettes Ur mondogta, hogy a szarvas magyar honvéd, a legvédelemből tünőrel együtt az ottbont védi az ellenesség romboló légtámadásaival szemben, de ugyanakkor a légtérő honvédségünk leggyorsabb és legmésőbbre fujió kardja is. A haza szolgálatja a repülő szolgálatja leg-hatásosabb módon. Védelem és támadás, a baleset szükségessége szerint, ősi magyar foglalkozás, hiszen a múltban is ezt tették őseink, csak más fegyverekkel és módszerekkel. A magyar repülő tehát a magyar harc legmeghatározó erőt és folytatja, a legfejlettebb a fegyverem új, de a szellem régi.

Éppen ez a szellemi adottság ad reményt arra, hogy Kormányzóhelyettes Ur szónokát meghallja a magyar ifjúság, hiszen nemcsak a hivatás népe, amelyre felszólítja, de az előnyök is igen nagyok, amelyekkel ez a hivatás jár.

Aki a hivatásos repülői szolgálatot vállalja az hároméves akadémiás és párhuzamos katonai repülőképzés után lesz a magyar légtérő tagja. Az állam és a siker érdekében jelentős áldozatot hoz, hiszen míg egy újratörés hadipilótává nevelnek, az államnak mintegy ötvenezer pengőjébe kerül. Olyan összeg ez, amelyet nem mindeki nyújthat a gyermekének és az is komolyan csak a latba, hogy a repülői szolgálatot tanfolyamot elvégző ifjú azonnal biztos korepülő lehet.

A Kormányzóhelyettes Ur a szülőkhöz is fordult ebben a szónokában, akik az öregebb nemzedékhez tartoznak, a repülői pályát tulajdonban veszélyesnek tartják. Az igazság ezzel szemben az, hogy a repülés biztonságos az utóbbi tíz évben nagyot fejlődött, a gépek a motorok és műszerek tökéletesedése, a kibépsés biztonság őrülést halad. Azt a kis kockázatot pedig, ami a technikai tökéletesedés ellenére is egyúttal a repülői foglalkozásával, vállalunk kell a haza érdekében, mert honvédségünknek mindenképpen erős, ütőképes repülőerőre van és legelőször is, bátor és fegyveresen repülőre van szüksége. A bátorkodást segíti a saorencsa — mondotta a Kormányzóhelyettes Ur — és a rómalak emlékeit idéni, akiknek egyik nagy államférfia mondogta a Karthago ellen vívott háború idején a világhírűvé lett mondogat: hajóznai szükségesség, élni nem. Ez a szülői kötelességünkkel szembeállítva foglalkozásunk és a haza iránti kötelességeket. Ha kell kockázatot vállalunk a haza jövője érdekében és ott szolgáljunk a haza, ahol az a legszükségesebb. Ma a repülés korszerű követelmény, a haza jó repülői kellének.

A magyar ifjúság bizonyára megérti, hogy miről van szó és követi a Kormányzóhelyettes Ur felhívását.

— Iparosok. Atik a mester-vizsgát Csikszere-dában folyó évi március hó 5. és 6-án letették, mester-leveleket a csikszere-dai ipartestületnél felvehettek.

Székely Kerületi Kereskedelmi és Ipar-kamara közleményei.

— A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a haza kereskedelmi iskolák I. osztályában az 1942/43 iskolai évre összesen 60 (hatvan) tandíjmentes helyet rendelkezésre bocsátott.

Erre a tandíjmentes helyre, amelyeket a beiratást díj fedezése, valamint a tankönyvek és írószerek beszerzésének megkönnyítése céljából évi 120 pengő tanulmányosági segély engedélyezésével van egybe-kötve, a miniszter ur pályázatot hirdet.

A tandíjmentes helyekre vagyontalan szülők olyan fiúgyermekét pályáztatnak, akik a községi iskola vagy a polgári iskola IV. osztályának első félévét az 1941/42. iskolai évben jeles vagy legalább jó eredménnyel végezték és az elő nyelvekben, valamint a mennyiség-tanban jeles, de legelőbb jó osztályzatot nyertek.

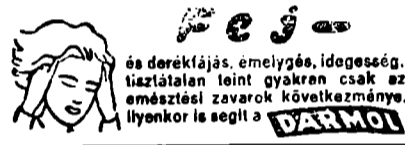
A pályázati kérvényekhez: 1. a pályázó tanuló anyakönyvi kivonatát, 2. szüleinek szülei anyakönyvi kivonatát, 3. a szülői vagyoni viszonyait tanúsító községi bizonyítványt, 4. a községi iskola, vagy polgári iskola IV. osztályának első félévéről szóló éricsitót kell csatolni.

A kérvényben feltüntetni meg kell jelölni azt a kereskedelmi középiskolát, amelyben a tanuló beiratkozni szeretne.

Az ösztöndíjak végleges odaítélése attól a feltételtől függ, hogy a pályázó a középiskola, vagy a polgári iskola IV. évfolymának végén jeles, vagy legalább jó tanulmányi eredményt érjen el és az elő nyelvekben, valamint a mennyiség-tanban jeles, de legelőbb jó osztályzatot nyerjen.

A kértelen felszerelt pályázati kérvényeket legelőbb folyó évi május hó 20-ig a kereskedelem és közlekedésügyi minisztérium iktató hivatalában (Budapest, II. Lánchíd utca 1-3) kell benyújtani, vagy oda postán megküldeni. Az elkésve érkezett vagy kértelen fel nem szerelt pályázati kérvények nem vehetők figyelembe. (9002).

— A desznai m. kir. sóbányahivatal 20.000 drb. szettel való csomagolásához szükséges fenyőfalda szállításhoz f. évi 20-ig határidővel versenytárgyalást hirdet. Részletes felvilágosítás a Kereskedelmi és Iparkamara-nál (Marosvásárhely. Erzsébet uca 1. telefon 682) megtudható. (10.564/1942)

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kállay miniszterelnök bosszúéből. A nemzeti összefogást hirdetem elsősorban most a háborúban, amelyben győzünk kell, mert ismételtlen mondom, ha nem győzünk, nem lesz ország, nem lesz magyar nép, nem lesz vallás, nem lesz Miatyánk, mert hiányozni fog belőle a mindennapi kenyér és a gonosz fog uralkodni ezen a földön.

— A marosvásárhelyi orvoskamara vezetőség látogatása városunkban. Szombaton este városunkba érkezett Dr. Horváth Jenő marosvásárhelyi kir. orvoskamara elnök, Dr. Molnár Károly m. kir. orvos-áztárs, kamarai alelnök és MONE elnök, valamint Dr. Schmidt Béla kamarai titkár és Dr. Szabó Jenő kamarai pénztáros kíséretében. Látogatásuk célja főképpen ismerkedés volt a kamara csikszere-dai és csikmegyei tagjaival oly távolabbi céllal, hogy a székelyföldi kamara a személyes kapcsolatok által ne csak hivatalos testület, hanem valóban az orvosi kar összefogó egysége legyen. Ily szellemben folyt le közös vacsorájuk az Europa éttermében, valamint másnap délelőtti megbeszélésük a Varmegyeházán, melynek folyamán nemcsak kari ügyek, hanem a MONE (Magyar Orvosi Nemzeti Egyesület) támogatására is szó került. Rövid itt tartózkodásuk alatt a kamarai vezetők kijelentették, hogy hasonló céllal nemskára látogatásuk tessék a Székelyföld többi megyésékhelyein is.

— Házasság. Katona András m. kir. járási állatorvos május hó 5-én vette oltárhoz Kiss Dénes és neje Opfermann Matild leányát Tusnákt, Szépvilágon.

— Eljegyzés. Pfahler Károly csikgöröcsfalvi segédjegyző, május hó 2-án tartotta eljegyzését Máthe Magitkával Csikvácsarcsibae.

— Csiby Lajos Mav. főintéző lapunk külső munkatára kitüntetés. A Budapesti Közlöny 92 ik számában, a Nemzetvédelmi Kereszt-tel kitüntetés sorában olvastuk Csiby Lajos nevét is, aki nem ismeretlen kedves olvasóink előtt. Csiby, mint az „Ellenzék” gyegezői tudósítója és munkatára, majd lapunknak, a Gyergyói élet rovatának állandó vezetője, Gyergyó kultúrális életének egyik kiváló tagja, azokban az időkben forgatta az újságról tollat, mikor a fajtánkért és néptünkért való kiállás vészeselmezt jelentett. Lelkiismeretes kötelességudással és áldozatos szívvel állott a községi munka szolgálatában azokban a megpróbáltatásokkal tele időkben, amikor bizony csak kevesen vállalták a „frontarcos” szerepét. Ő volt az, aki helyt állott és mindég ott, ahol legnagyobb volt a szükség, soha egy pillanatra sem feledkezve meg, hogy mit jelentett akkor magyarnak lenni és assz is maradni. Kitüntetésre jóság eredményt jelent, nemcsak a mult, de az újszülött munkájáért is, aki jelenleg fíval együtt a határon áll, hogy tovább folytassa, ma már a multban kristályosodott, hitben erősödött, a testvéri község erejét bátorsággal hirdető munkáját, a szebb magyar jövőért.

— Halálozások. Szász János, 82 éves korában május hó 4-én meghalt Csikszere-dában.

— Imre Zsigmond, az Erdélyreai Hangya Központ egyik megszervezője és igazgatójának alelnöke, a kibédi Hangya Fogymásati Szövetkezet, a kibédi Hitelesszövetkezet, a kibédi Műmalomszövetkezet igazgatójának és a Gandakörnek elnöke, a kibédi állami iskola nyugalmazott igazgatója, a Becsekalji Református Egyházmegye képviselője, május hó 8-án 58 éves korában elhunyt, Kibéd. Egész életét mind az iskolai oktatás, mind a szövetkezeti szervezés és munka terén a székely nép felemelésére szentelte.

— Minier Gábor Gyergyóalfalu jegyzője, az Erd. Róm. Kat. Státus képviselője, a Nemzetvédelmi Kereszt tulajdonosa 54 éves korában f. év május 1-én meghalt. Egy munkás, becsületos derék magyar ember dőlt ki ismét köztőlünk, aki példaképe volt az áldozatos magyar sorsot minden körülmények között vállaló fiataloknak. Halála mély részvétet váltott ki mindenütt, ahol ismerték gazdag egyéniségét.

— Kómeri Nagy Imre, hősi halált halt. Kómeri Nagy Imre m. kir. főhadnagy a keleti hadseregben hősi halált halt. Kómeri Nagy Imre neve a trianoni Magyarország községe előtt jól ismert. Hosszu éveken át volt egyik vesére a legintranszigenőbb fajvédő egyetemi ifjúságnak. Vakmerő, heves vérmérsékletű, iszó magyarságot politikai türelmetlenséggel idején is mindenki megbecsülte.

— Gróf Pálffy Pálné eredeti párisi divattudósítása a Sasbácsi Magasin legújabb számának asszisztója. Magyar festőművész Hitler portréja a Veszérlini fogadótermében, ripost Fényes Szabolcsról, Galácsay Irén a női hiszág korlátosságáról, képen tudósítás a kis Lattyikáról, szindarab, tréfák díszítik az új számot, melynek melléklete a gyermekek kedvence a Kis Magasin.

— Az ezüst pengők beváltási értékét megállapította a pénzügyminiszter. Falun ugyanis még igen sok embernek van ezüst egy- és két pengős, nem azért mintha rejtgetnék volna, hanem mivel nem érte-adték arról, hogy teljesen kivonják a forgalomból és alumínium-érmeikkel helyettesítik. — A miniszter erre való tekintettel megállapította az ezüst cseréértékét: mégpedig az egy pengőért 88 fillért, a 2 pengőért 1 pengő 66 fillért köteles fizetni az ékszerész.

— Menetrendváltozás. Május 4-én új menetrend lépett életbe. Csikszere-dából következő vonatok indulnak, Marosvásárhely felé: Reggel 7 óra 58 (szomb), 13 óra 20 p. (személy) és este 19 órakor, amely vonat csak Ditróig közlekedik.

Csikszere-dába érkezik reggel 7 óra 10 p., és a vonat Ditróig indul. A következő vonat érkezik 17.25 p. (személy) és a szombaton érkezik este 22 óra 58 p. reggel Csikszere-dából 8 óra 3 perckor induló sebessé vonatok 8 óra 30 perckor Madéfalván csatlakozásra van Gyimes felé, a délután 19 órakor induló személy vonatok szintén van csatlakozása Madéfalván 19 óra 30 perckor Gyimes felé.

Gyimesből reggel 4 óra 45 perckor indul vonat és kavás várakozással azonnal összeköttetés van Madéfalván, Csikszere-d felé. A következő vonat Gyimesből 11 óra 50 perckor indul és közvetlen Csikszere-dába érkezik, átállás nélkül.

A Mávaut-autobussz menetrendek szintén változtak. Csikszere-dából a pályaudvartól a városba előtti megállással indul Székelyudvarhely felé 8.05, 13.25 és 19.05 perckor, Székelyudvarhelyről — Csikszere-dába indulnak: 4.55, 8.05, 14.05 és 16.45 perckor.

Csikszere-dából Kászonszékre Kosmaszon keresztül a következő időkben indulnak autóbusszok: 5.20, 8.05, 13.25 és 17.30, indulás a p. u., városba és megyeháza előtti megállásokkal. Kászonszék felől indulnak: 5.40 és 11.10 Kosmaszról Csikszere-dára indulnak: 6.20 és 15 órakor.

— A csikszere-dai m. kir. Hasiipari Felügyelőségtől nyert értesítés szerint az Iparügyi Minisztérium részéről Csik- és Háromszék vármegyéknek külön-külön havonként kiutalt 7—7 kgr. kézimunkafonalból csak azok a kézimunkák készítő hasiiparosok igényelhetnek, akik hasiipari kézimunkáikat befizetőn értékesítik. — (Nem exportra dolgoznak és nem házi szükségleteik fedezésére használják. — A befizetői eladásra dolgozó hasiipari minőségű kézségi előljárásági bizonyítvánnyal kell igazolni, amit a hivatalhoz benyújtott bélyegtelens kérvényhez kell mellékelni. — A hivatal részéről kiutalt utaványra fogja a kijelölt kereskedés (Csikszere-dában Gál Istváné, Sepsiszentgyörgyön Tótlás Nővére) az igényelt kézimunka fonalmennyiséget kiszolgáltatni.

— Az Országos Társadalombiztosító Intézet csikszere-dai kerületi pénztára értesít az érdekelte munkaadókat, hogy az u. n. javadalmazási határ alá eső munkavállalók biztosítási kötelezettsége szempontjából irányadó javagalmasági határnak az 1942 évi április 1-től kezdődő hatállyal a betegségi biztosításban az eddigi havi 400 Pengőről havi 500 Pengőre, az öregségi, rokkantsági, özvegységi és árvasági biztosításban az eddigi 600 Pengőről havi 800 Pengőre történt felemelése következtében biztosításra kötelezetté vált egyes munkavállalók bejelentését külön belügyminiszeri rendelet szabályozta. A szabályozó munkavállalókat az 1942. évi május hó 8 napjáig kell az Intézetnél bejelenteni. A bejelentés részletes szabályait az O. i. ebből a célból kiadott „Tájékoztató”-ban közli. — A tájékoztatót a csikszere-dai Kerületi Pénztár az érdekelte munkaadóknak megküldi, de azok az érdekelteknél kerületi pénztárnál díjlanul rendelkezésre állanak.

— Az Országjárás legújabb számának színes és aktuális riportjai közötti érdekese a Budapest-szomsági hajóúrról szóló tudósítás, Bíró István, Nyíró József erdélyi képviselőik, Dr. Mészáros Huzó szombathelyi polgármester nyilatkozata és Pláner Imre írása a kácsiavideki népművészetéről. Az idegenforgalmi tanfolyamról, az ideai Balatoni Sporttéréről stb. szóló cikkek mellett friss hírek egész sora élenkint a lapot.

— A Cei fajvedelmi folyóirat legújabb számában Besnyák Zoltán: Fajtság és nevelés. M. hecs Gyula: Az ifjúság tudatos humanista nevelése. Búky Béla: Faj kérdés a képzőművészetben. Tamás Károly: Magyar Nemzetnevelő Rnd. Völgy István: Népda és nepleter. Lusa Lajos és Matás Kálmán: Egy fővárosi iskola tennitőnk társadalmi viszonyai címen írtak cikkeket. A tífusonaió címlí rovataban a lap bejelent a Zsidokérdéskutató Magyar Intézet működésének megkezdését. Mutaiványssamot késséggel küld a kiadóhivatal, Budapest, XI. Ercsi-ut 86.

— A Magyar Vöröskereszt Egyeslet oszka-megyei választmánya által rendezett tancművészség-al kupaesaitban az alábbi fellíftéseket kössőnevel nyugtasunk. Dr. Karda Csaba, Balás Ferenc, öv. Dr. Kovács Gyárfás, Filó Árpád, Balath Bal, Dr. Fejér Manó János, vitéz György Faszas István, Dr. Makkay Domokos, vitéz Apponyi Lajos, Povássay László, Hankó Zoltán, Sóvalvy József, Dr. Csukcs Gábor, Dr. Jakab Lajos, Szabó Dániel, Pász Gyula, Rákossy István, Lux István, Dr. Benke Antal, vitéz Langhy Emil, Makkay Zoltán, Ferenc Gyula, öv. Balogh Gábor, Tóty János, Nagy András, ifj. Bedő Ákos, Bedő Ákos, Csibí Karoly, Dr. Karacsony Antal, Bakó Kálmán, Bakó János, Minier Gábor, Vadász Károly, Dr. Dános János, Karacsony János, Albert Vilmos, Bakcsy Károly, Hrsjóó István, Sallard József, Dr. Gal Karoly, Dr. Nagy András, Nagy Imre, Gal Ferenc, Ferenc Gyárfás, David Ferenc Márkos Endre, Magyar Ferenc, Gondos Gyárfás, Soly-mosy Károly és István, id. Kovács Jenő, Dr. Zsarkás István, Wiazam Miklós, Domokos Sándor, Dr. Fejér Mihály, Dr. Ferenczy Balazs, Dr. Rákossy István, Dr. Róssogh Tamás, Csáner Bela, Póssonyi Átila, Karda Ödön, Pál Andor, Dr. Marton Gábor, öv. Karda Gyula, Kajtán József, Szirkovics Károly, Osmovicz Ernő, Dr. Puskás Lovas, Rgó István, Somay Sándor, Vass Imre, Járó László, Tóty Ferenc, Kalfás József, ifj. Papp Karoly, Bostá Imre, Bíró Antal, Székely Géza, Dósa Áron, Kosa Tamás, Szakacs Géza, Gátró Marton, P. Szócs Dániel, Dávid Gábor, Balás András, Tóty Bani 10—10 pengő. Paffy Ferenc, Bónessy Károly, Dr. Bogdán Imre, Szócs Mihály, Dr. Kótosy László, Csáka István, Frank Miklós, Ferencz József és neje, öv. Schmid Ferenc, Miklós Árpád, Lakatos I-ra, Nuriésny Marton, Péter József, Gaspár Árpád, Péter István, Vasháysy Antal, Márkos Sándor, Csukcs Ernő, Dr. Csiby Andor, Dr. Balásy Kálmán, Kristó Karoly 8—8 pengő. Botár Béla, Dr. Geday József, Puskás Imre 7—7 pengő. Agoston László, Antal Gábor, Dr. Földes Jenő, Dr. Balásy István, Gal Gyula Dr. Kócs József, Gal Zoltán, Dr. Csipak Lajos, Dr. Antal István, Dr. Benke Imre, Takács Lajos, Wager Jánosné, Dr. Nyerges Gyula, Ambrus Ö. András, Dr. Górárd Jenő, Kócs Ferenc 6—6 pengő (Folytatása köv.)

Hagyományok ápolása a székely népművészetben.

Felolvasa Király Mária középiskolai rajztanárna, a oszkaeredai m. kir. állami polgári leányiskola, 1942 évi április 26-án tartott szülői értekezletén. (Folytatás.)

Mert ha nem így lenne, akkor nem hallaná az ember itt is, ott is, ha meglátunk egy-egy szép varrottat, kancsót, faragást vagy egyéb népies munkájú tárgyat, hogy „már csak ez van, nagyon sok volt valaha, de nagyon megteltnek ennek és ennek a vendégnek, neki ajándékosnak“. És maguknak csak emlék gyanánt tartották meg, szaporításukra nem is gondoltak. Sebbsnek tartják a műhelyemmel varrott, tarka virágos párnákat, stiliszertlen mintájú lánai terítéket s ha már cserep virágtartót vesznek, az rendszeren görög formájú vását utazos, nem idevaló székely kancsó. Pedig milyen gyönyörű kéz vagy söid és barna mintájú kancsókát láttam arról a vidékről a Nemzeti Múzeumban, ami yeneket itt már látni sem lehet, kifogytak. Szarvasokkal, nyulakkal, fenyő mintával, virágokkal, madarakkal sőt embri alakokkal díszítve, Erdős ragyogó kéz sánti festett bu.ort. Amit itt láttam, ha nem régi darab, hanem új volt, az valami világos szürkés-kék, piros vagy drappes alapú volt, nem a régi szép szinű s az egyszerűbb hánaknál, ahol főleg a helye lenne a festett butornak, dívtos, sime u. n. modern butort vesznek a fiataloknak, mert már nem tartják szépsnek a virágos, festett vagy faragott dolgokat.

Most tehát a szülők munkája következik, azoté, akik még emlékeznek a régi mintákra. Felismerik azokat, látták még szüleik vagy nagyszüleik hánaknál, esetleg maguknak is vannak kamrában vagy pidiára dobva régi fa, cserep vagy varrottas dolgalk különböző formájú, ma már nem látható használati tárgyait, szedjék elő, kérjék azokat, ha máshonnan már nem lehet, emlékenetükből.

Értsek meg kérjük, az idők szavát, eseméljenek rá, hogy ápolniuk kell mindazon a hagyományt, ami magyar. Nemcsak nyelvünket kell megőriznünk, nemcsak régi dalainkra kell megtartanunk gyermekünket, díszíté művészetünket is éllessük újra, magyarászuk meg nekik, hogy est csak a székely csinálta így évszázadok óta és így kell csinálna a következő eser éven át. Ha belép a külföldi a házukba, tudja rögtön, hogy itt székely lakik, nem pedig szász vagy román. Vegyes lakásúgu vidékről jöttem, ahol a román

és szász házak telletele vannak népművészeti dolgokkal. Valósággal kiabálják a szövött szőnyegek és terítők mértani mintái, jellegzetes szinakkal, hogy itt román lakik. A pedió, falsk, ágyak, asszal mind mind llyesmivel van betelítve és még a legszegényebb hában is akad 1—2 darab, főhelyre téve, ami lakója nemstettségét van kívatva hirdetni. És mondhatom, hogy 90 számlékban nem régi szővények, 35—40 évesek a legtöbbet nem mondták idősebbnek, a legtöbb azonban 20 évnel korábban készült, szóval annak eredménye, hogy ápolni kell a hagyományokat, a régi népművészet mintákat, nagyobb mértékben, mint valaha. És est meg is tessék. Itt tojtsanak évről-évre gyűlőnk kis kosarakban, cserep tálakra rakva szobadíszül szolgáltnak, már a gyermekek is tudják készíteni. Nem pirosak, mint a miénk, hanem kérek, söldek, narancsszínűek és főkép lilák. A mintáik is egész mások mint nálunk.

Legtöbbször a szászokról hennélheték. Meg nem válik az a világról régi népművészet darabjaitól, különösen ha nem német nemzetiségű akarja megvenni, még csak szóba sem áll vele. Pedig a házik szofoltnak vannak valósággal régi, népművészeti dolgok: ólomfedélű mázas kancsók, festett butorokkal, fopott varrottasokkal. De a régiék mellett ott van a sok sok új terítő, törlikendő, párna, de kiskárolag a régi mintákkal díszítve, az új butorok is mind szép söid vagy söitékék alapú virágos, festett vagy faragott dolgok. Ott ugyan nem vesznek dívtos butort már évszázad óta a fiatalok. Gyönyörű székék ezek a szász szókák. És ha majd újra béke lesz és bossz lehet újra jutni könnyen a fonalhos, fábos, festékhez, miért ne legyen majd minden székely hában a bolti abross helyett varrottas az asztalon, a dívtos butor és aranyos tükör helyett festett vagy faragott butor, mázas kancsók és csuprok, az olcsó és csup porcellán utaztat helyett a kemence vagy cserepes káya fölött.

Ha es szép volt öselnek és szép más nemzeteknek, amit maguk csinálnak, legyen az szép a székelynek a maga házában.

A régi szóites viselése is el volt lentédvé egy időben, de életre hírták újra. Kérjük a kedves Szülők, hogy amit gyermekeik külsejét újra felruházták az ősi székely viselettel, ékenítsék fel a lelket is es ősi jellegzetes minták szeretetével, hogy es a szeretet színt virágot varrasson a vészonra, fira, cserepre és minden egyébre, amit sajátkezűleg díszített szóit a székely.

A körtüöttünk lakó népek figyolnak hennélket és csak örülnek, ha jellegzetes nemzeti tulajdonságainkat lassan látványozzuk, csak gyöngülünk magyaránunkban, ha hol ehhez, hol abhoz a szokásukhoz nem ragaszkodunk többé.

Mert nem csak határonnal lehet elfoglalni egy országot s ha sikerül nekik becsúvárogniok, lassanként mind nagyobb számban egyes vidékekre, szókáink elhagyása után, nyelvünk sem el majd tovább néhány városnál. Vagyük csak példának a csángókat. Azoknak a ruhája már nem székely, pedig régen az volt. De a Romániában élő székelynyel csángó, aki sírva vallja, hogy valaha székely volt, de ma már magyarul sem tud, mert ruhája és szokásai után nyelvét is elfelejtette, nem volt, ami emlékestesse magyar székely voltára az idegen tengerben.

Nekünk most megvan újra a szabadságunk, lehetőségünk rá magyar voltunk kúsiólag is hirdetni, jellegzetes székely díszíténekkal hánakban, ősi viselettel magunkon. És sokszorosott igyekesettel kell kipótolniuk részben a kénysser, részben a régi népies munkáktól való önkéntes elfordulás által okozott mulasztásokat.

Az iskolában mi megtessük minden tőlünk lehetőt, hogy ügyesekü gyerekeket képezzünk. De a szülők is segítsenek gyermekeiknek az ősi minták felismerésében és össegyséjítésében és akkor nem fog megismétlődni az a különös dolog, ami egyik osztályban történt. Székely szálnavarrott mintával díszített blus tervezésére került a sor. Ebből nem rajzolhattam fel egyes elemeket a táblára, hogy azokból tervezzenek, tehát reájuk bízam, mondva, hogy ismerhetik jól a székely mintákat, keressék ki a megfelelő elemeket és hasznájját fel szókát a tervezésben. Hat bizony élték, hogy a gyerekek 90 számléka a székelyhez még csak sem is hasonlított mintákat szedett össze, pedig készitnuka újságokban, kirakatokban nagyon sok van belőlük, ha már otthon nem is láthatnak így mit. De sejtnek, nicea meg már a gyermekükben az ezek sem a jellegzetes székely minták fellamerésére.

Most az anyák dolga lenne egész mintag útjánant össesállítani gyermekeik részére. Kérjenek kölcsön régi varrottasokat innen onnan, ahol még találhatók, a gyerekek tudja a mintát venni kockás papírra. Mintál rézibb a varrás, annál eredetibb és valódibb a minta és egy ilyen gyűjteménnyel örökbecsü dogot ad a gyermekének a szülő, aminek felhasználásával majd később hánát díszítheti és annak különleges székely jellegét megadhatja.

Azt hiszem megértette a kedves Község, amit megértetni szeretünk volna és meggyiteltük a gyermekeket és egész fajtnak jövője érdekében

Mert felmárhatetlenül sokat jelentene a népművészetre nézve, ha est minden család a saját kebelében igyekesse újra ösantoni az ősi, hagyományos minták alapján. Sajátosabb, szebbé, melegebbé tennék vele az otthonokat, szivesebben maradna otthon a leány és fia és a nélkül, hogy elmondulna otthonából az ügyesekü — már pedig az nagyon sok van a székely közt — megkereshetné vele a mindennapi kegyeret is az eljövendő, nyugodt, boldog békeidőben. (Vége.)

Keresek nyugdíjas tisztviselőt, aki a könyvelést szakszertően tudja végezni, naponta két órai foglalkozásra. V a s s G é z a, Európa-étterem Csikszereada

Jó osaládból való, legalább 2 gimnázium, vagy 6—8 elemi iskolai osztályt végzett tanulót azonnali felvesszek. — Fejér László, vegyeskereskedő, Szépvíz, Csikmezeje. 1—3

Fűrés:üzemi adminisztrációban teljesen jártas kereszteni könyvelőt keresek azonnali, de legkésőbb június hó elsejei belépésre. Ajánlatokat írtetési igény megjelölésével kér Blónessy Sándor, a Hollósarki Gőzfűrészes hatóság gondnoka, Gyergyóholló. 1—2

FIGYELEM, aki tévedésből május 5 én, a Kalfás vendéglőből egy sárga pánatos bőrdódot elvitt üzleti könyvekkel, kérem hozzam leadni. Kalfás József.

Angora fajtisza nyulak eladók, u. m. növendékek mindkét nemből, anya és apaállatok. Gyapju feldolgozást vállal. Cim: Vakar Eva, angoratelepe és háziipari feldolgozója, Székelyudvarhely, Bethlen-u. 66. Máv-állomás mögött.

Értesítés.

Tisztelettel hozom a nagyközség tudomására, hogy a Gáspár Gábor féle temetkezési felszerelést megvettem es Csiktaplocán Főut 331. házszám alatti helyiségemben

temetkezési intézetemet megnyitottam.

Raktáron tartom az összes temetkezési cikkeket nagy választékban, melyeket a legjutányosabb áron bocsátok a t. község rendelkezésére.

Tisztelettel: **Szócs János, asztalos m. Csiktaplocsa, Főut 331.**

Csikvármegye.

Ditró község.

Szám: 518—1942

Árverési hirdetmény.

Gyergyóditró nagyközség közhírre teszi, hogy 24500 kat. hó d kiterjedésű községi terület vadászati jogát 1942 évi június hó 15-én d. e. 10 órakor a községüzemben tartandó nyilvános árverés 10 egymás után következő évre a legtöbbet ígérőnek bére adja.

Vadállomány: nyul, ós, szarvas, vaddisznó, róka, vadruca és fajdkakas.

Kiváltási ár 800 Pengő évenként.

Bánapius 80 Pengő

Árverés felvétel Ditró község elöljáróságánál mindennap 8—12 óráig megtekinthetők.

Ezen árverés sikertelensége esetén, a második 1942 évi június hó 30-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Ditró, 1942 április hó 30.

Kovács János s. k., Povászay László s. k., k. bíró.

231/1942. vgt. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Zsarkás Jenő ügyvéd által képviselt. Dr. Zsarkás Jenő javára. Póra Imre András gyimes-felőlöki lakos ellen 585 pengő 46 filler tőke és több követelés és járnikiál erejéig, amennyiben a követelésre időközben részletfizetés történt, annál becsámítással, a Csikszereadi kir. járásbíróság 1941 évi G. 9032. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőől 1941 évi november hó 19-én lefogialt, 1600 P — fillerre becsült ingóságokra a Csikszereadi kir. járásbíróság Pa. 5868—2—1941. sz. végzésével az árverés elrendeltetven, annak az 1908. évi XLII. t. c. 20. §-a alapján a következő megnevezett: Dr. Zsarkás Jenő ügyvéd által képviselt Dr. Zsarkás Jenő javára 585 Pengő 46 filler s járuléka. Dr. Daradics Félix ügyvéd által képviselt Dr. Török Lórád javára 837 P. 66 filler s jár. továbbá a foglaltási jegyzőkönyvből ki nem tűnt más foglaltaték javára is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha elletük határozó hatályu igénykereset folyamatban nincs, — végrehajtást szenvedő lakásán, illetében: Gyimes-felőlöki és Gyimesközlepköz községben, a „Jivardi“ parkban fekvő gazdaságában Gyimesfelő okon kezdve leendő megtartására határidőül 1942 évi május hó 15 ik napjának délelőtti 8 óraja üsötik ki, amkor a bíróság lefogialt butorok, 6 tarka tehén, 2 drb tarka bika, 4 drb borjú, 8 drb juh, 12 szeker szena s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek, de legalább a becslár 2/3-ad részéért, késspénzfizetés mellett el fogom adni, még akkor is, ha a bejelentő fel a helyszínen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánásot írásban nem nyilvání.

Csikszereada, 1942 évi április hó 9-én.

Mihálka József kir. bír. végrehajtó.